

කුමාරතුංග මුනිදාස සිංහල භාෂා සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි විශාල පෙරළියක් සිදු කළ පඬිවරයෙකි. කුමාරතුංග මුනිදාසයන්ගේ සාහිත්‍ය සේවාව අංශ කිහිපයකට විහිදෙයි. ළමුන් සඳහා රචිත ගද්‍ය හා පද්‍ය නිර්මාණ ඒ අතරින් ප්‍රමුඛ වෙයි. හත්පණ, හීන්සැරය, මඟුල්කැම, එකුමන් විසින් ළමුන් සඳහා රචිත ප්‍රබන්ධ වන අතර කුමර ගී ආදී පද්‍ය කෘති ඒ ඒ වයස් මට්ටම අනුව ශ්‍රේණිගත ව ඉදිරිපත් කර ඇත. පාසල් සිසුන් සඳහා එකුමන් විසින් සම්පාදිත 'කියවන නුවණ' (හයවන ශ්‍රේණිය) කෘතියෙන් උපුටා ගත් කතාවක් මෙහි දැක්වේ.

ඒ කළුවර දවසෙකි. හිරු බැසූ සතර පැයකට වඩා ගෙවුණේ යැයි නො සිතමි. එදා මට බඩ පුරා කන්නට ආහාරයක් නොලැබුණු හෙයින්, ළඟ මැ ගම්මානයකට ගොස්, කුඹුරකට වැදී ගොයම් ටිකක් වත් කන්නට රැ බෝ වන තෙක් බලා සිටියෙමි. නිකම් මැ සිටියේ නොවේ. වැඩි රසක් නැතත් අසල වූ ගසෙකැ අත්තක් මගේ සොඬට පැමිණියේ යැ. මම ඉන් කොළ ටික ටික වරින් වර කටට යැවුවෙමි.

දිග හුවක් ඇසෙන්නට වියැ. එ, මා පෙර ඒ තරම් අසා පුරුදු හිවල් හුව නොවේ. නොබැසූ මැ, නොනැඟූ මැ, එක් පමණට පැවැති තියුණු හඬෙකි. හිවල් හුව නඟී, බසී, නඟී, බසී. එබඳු නැඟීමෙක් බැසීමෙක් මේ හඬෙහි නුවුයේ යැ. මා යන්නට සිතා සිටි කුඹුර මගේ සිතින් ඇත් වියැ. කොළ අත්ත ද කටට මුත් සිතට නොවන්නේ යැ. දැන් සිත නටවන්නේ මේ අලුත් හඬ යි. නුපුරුදු හඬක් ඇසුණු විටැ පරීක්ෂාකාරී වීම අප කා ගේත් සිරිත නො? ඒ සිරිත වැඩි වේලාවක් පවත්වන්නට මට නොලැබුණේ යැ. මගේ සොඬත් වලගත් මා නොදන්වා මැ, සැණින් දිසා මාරුවක් කෙළේ යැ. මා එක් වර මැ උඩ යන්නට වත් සැටියෙක් ද හැඟිණි. එවර ඇසුණු හුව එතරම් තියුණු යැ, එතරම් හයංකර යැ.

ඒ හුව මහ දරුණු සතකුගෙන් ආ බවට මට දැන් සැකයෙක් නැත්තේ යැ. පෙර කිසි කලෙකැ නුවූ වෙනසෙක් මගේ සිතට වදින්නට වියැ. හය මට එ තරම් පුරුදු නොවන බව ඔබ දනිති. එදා එක වරට මැ මගේ සිත එය වහ වහා පුරුදු කරන බව මට හැඟුණේ යැ. ඒ හැඟීම කෙබඳු දැයි මා සලකා

බැලූයේ එතැනට බොහෝ ඇත දී යැ. ඇයි? හුව එවූ සතා අහස පොළොව දෙදරවා ගෙන ආයේ, මට පෙනෙන්නට මැ වී යැ.

මගේ පාදයේ මට වඩා හොඳ හපන්නු යැ. ඔහු මට කොතරම් හිතවත්තු ද යනු ඉඳුරා වැටැහුණේ එදිනැ යැ. වෙන දා මගේ සිත නොදන්වා එක ද පාදයෙක් නොසෙලැවුණේ යැ. පාදයේ සිත දන්වන්නට තව මොහොතක් නැවැතුණාහු නම්, මේ පුවත ඔබට කියන්නට වත් මට අවසරයෙක් නොලැබෙන්නේ යැ. අනේ, පාදයෙනි, තොපට පින් සිදු වේවා. තොප එදා මා වන මැදට ගෙනැ ගිය තරම් ඉක්මනට මට එය සිතීම ද නොහැකි යැ. එදා නම් තොපට පින් දෙන්නට ද මට සිහි මද වියැ. කමා කරවු.

වන මැදැ දී මම බියෙන් ගැසී ගැසී, මද කොටැ පසු පස බැලූයෙමි. හයානක යි! හයානක යි! ඒ සතා ඇදෙන්නේ පළමු මට පෙනුණු සැටියට නම්, එය මගේ මේ මහ හිසට කුඩා වෙතොත් මදෙකි. ඒ ඇසින් මහත් ආලෝකයක් නික්මී, වන මැදැ ගව්වක් පමණ ඇතට විහිදී ගියේ යැ. ආලෝකය සුදු යැ. මට ඒ ඇස දකින්නට ලැබුණේ මොහොතෙකි. එතරම් වේගයෙන් සතා ඇදී ගියේ යැ. අහෝ, ඒ සතා ගේ දිග මහත! මා වැනි අලි දහසක් එක් තැන් වී, හිසින් හිස දී සිටි දෙදෙනා බැගින් පන්සියයක් පෙළට සිටැ, එසේ සිටියවුන් පිටැ නැඟී ඉතිරි පන්සියය සිටිය හොත්, ඒ සතාගේ දිගට මහතට සරිලන අලි වැළක් වෙති යි සිතමි. මේ ගණන මා සිතා ගත්තේ පසු වැයැ. එ වේලේ නම් මට මගේ හිස් ගණන ද මතක නැති වියැ. ඔහුට පාද බොහෝ ගණනෙක් වූයේ යැ. හොඳ සිහියෙන් සිටි විටෙකැ වත් එය ගණන් කිරීම නොහැකි යැ. ගණන් කිරීම තබා, පා නැඟීම හෙළීම වත් කෙසේ කැරිණි ද යනු නො කියැ හැකි යැ. ගමන එතරම් වේගවත් යැ. එය එසේ වුව ද, ඒ සතා ගේ ඉතා විශාල මුඛ මහත් ගණනක් බව ද සියල්ල එකට එක ළං වැ අංශයෙහි පිහිටි බව ද හොඳින් පෙනුණේ යැ. මා සිටියේ සතාගේ දක්ෂිණාංශයේ යැ. වාමාංශයෙහිත් මුඛ වී ද නො වී දැ යි නො දනිමි. පෙනුණු මුඛවලින් නම් ආලෝකයෙක් නිකුත් වූයේ යැ.

ඒ සතාගේ ගමන තමා ගමන! එතරම් දිග එතරම් මහත ශරීරයක් ඇදෙන කලැ අහස පොළොව දෙදැරීම පුදුමයෙක් නොවේ. පුදුමයට කාරණය නම්, දිවෙමින් මැ ඔහු ලන හතිය යි. එය ගව්වක් දුරට ඇසේ යැයි සිතමි. හති ලන කලැ මුදුනින් මහ කළු වලාකුළු නික්මෙයි. හිස් මුදුනෙහි නාසය වී ද, කටෙක් වී දැ යි නොදනිමි. කුමක් වුවත් එහි විවරය ඉතා මහත් වියැ යුතුයි. එයින් නිකුත් වනුයේ නිකම් මැ කළු වලාකුළු නොවේ. මැද තුරෙහි ඉතා මහත් ගණනක් දීප්තිමත් තාරකා ද වෙයි.

ඉතින් මේ සතා ගැනැ ඔබගේ හැඟීම කෙසේ ද? අපි, අලි මේ වනයේ අනාදි කාලයක් මුළුල්ලේ විසූමු. සත්‍ය වශයෙන් අපගේ හැඟීම වූයේ, මේ, අලිනට ඇරුණු වනයෙකැ කියා යැ. හැඟීම දැන් වෙනස් කරන්නට කාලය නොපැමිණියේ ද? ඒ සතාගේ ආහාරය කුමක් දැයි නොදනිමි. මස් බුදින්නෙක් නම් දිනකට අලින් පනසකුත් මද වෙති යි සිතමි. ගහ කොළ කන්නෙක් නම් මේ මහත් වනය සත් අට දිනකට වඩා නොසැහේ. ඒ කුමක් කෙසේ වුව ද අපට ලැබූ දශාව භයංකර යැ. අප්‍රතික්‍රියාවස්ථාව කඳ මැදට මැ පැමිණෙන්නට පළමු වාසයට වෙන වනයක් සොයා ගැනීම නුවණට හුරු යැ මගේ කල්පනාව.

අරුත් පැහැදිලි කිරීම

නො බැසූ ම	-	අඩු නොවී
නො නැඟූ ම	-	වැඩි නොවී
සිත නටවන්නේ	-	සිතවන්නේ, හිතෙන්නේ
දිසා මාරුවක්	-	පැති මාරුවක්
තියුණු	-	සියුම්, තීක්ෂණ
පරීක්ෂාකාරී වීම	-	විමසිලිමත් වීම
භයංකර	-	බියකරු, බිය ගෙන දෙන
පාදයෝ	-	කකුල් / පා
අලි වැළක්	-	අලි ජේලියක්
මුඛ	-	කවුළු / ජනේල
මහත් ගණනක්	-	විශාල ප්‍රමාණයක් / වැඩි ගණනක්
දක්ෂිණාංශයේ	-	දකුණු පැත්තේ (දක්ෂිණ + අංශයේ)
වාමාංශයේ	-	වම් පැත්තේ (වාම + අංශයේ)
විවරය	-	සිදුර, විවෘත වූ කොටස
මැද'තුරෙහි	-	මැද හරියේ (මැද + අතුරෙහි)
අනාදි කාලයක්	-	ඉතා ඈත කාලයේ සිට
මස් බුදින්නෙක්	-	මස් කන්නෙක්
ලැබූ දශාව	-	ලැබූ කලදසාව
අප්‍රතික්‍රියාවස්ථාව	-	ප්‍රතිකර්මයක් කළ නොහැකි අවස්ථාව (අ + ප්‍රති + ක්‍රියා + අවස්ථාව)
කඳ මැදට	-	ඉතා සමීපයට (කට ළඟට ම)

අවබෝධය

1. අලියාට ඇසුණු හුවෙහිත්, හිවල් හුවෙහිත් වෙනස කුමක් ද?
2. අලියා වේගයෙන් දිවූ බව හැඟවෙන වාක්‍යය උපුටා දක්වන්න.
3. අලියා තමන් දුටු අමුතු සතාගේ විශාලත්වය ප්‍රකාශ කළේ කෙසේ ද?
4. මෙහි දැක්වෙන සතාගේ ආහාරය කුමක් විය හැකි යයි ඔබ සිතන්නේ ද?
5. අලියා දුටු අමුතු සතාගේ බාහිර ලක්ෂණ සරල ව පැහැදිලි කරන්න.

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. අර්ථය සෘජු ව ම නොකියා වක්‍ර ව කියැවෙන වැකි කීපයක් පහත දැක්වේ. ඒවායේ සෘජු අදහස ලියා දක්වන්න.
 - i. 'අසලැ වූ ගසෙකැ අත්තක් මාගේ සොඬට පැමිණියේ යැ'
 - ii. 'කොළ අත්ත ද කටට මුත් සිතට නොවන්නේ යැ'
 - iii. 'මාගේ සොඬත්, වලගත් මා නොදන්වා මැ සැණින් දිසා මාරුවක් කළේ යැ'
 - iv. 'මේ පුවත ඔබට කියන්නටවත් මට අවසරයක් නොලැබෙන්නේ යැ'
 - v. 'හති ලන කලැ මුදුනින් මහ කළු වලාකුළු නික්මෙයි'
2. මෙම කතාව රචනා කර ඇති භාෂාවෙහි දක්නට ලැබෙන විශේෂතා දෙකක් ලියන්න

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. මෙම කතාව නිවැරදි ව උච්චාරණය කරමින් හඬ නගා කියවන්න.
2. කුමාරතුංග මුනිදාස මහත්මාගේ වෙනත් ළමා සාහිත්‍ය කෘති සොයා කියවන්න.
3. ඊළඟ පිටුවේ දැක්වෙන්නේ 'සකස්කඩ' නම් පැරණි පොතෙන් උපුටා ගත් කොටසකි. එය නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතුව ශබ්ද නගා කියවන්න.

සකස්කඩ

නම: ශ්‍රී සංඝාය

දීපඬිකරාන්වය මුනීශ්වර පාදමුලේ
සන්ත්‍යාජ්‍ය ලබ්ධිමමානං කරුණාං විධාය
අත්‍යාහිතං පරිහිතං සුකෘතං විශේෂාත්
සිද්ධං නමෝස්තු සුගතාය ජගද්ධිතාය.

අප තථාගතයන් සංසිද්ධාශේෂ සම්භාර විශේෂ සාක්ෂාත්කරණීය සර්වපාපමලප්‍රක්ෂාලනක්ෂම ආත්ම මෝක්ෂ නිරපේක්ෂ වැ, උදයව්‍යය හඬිග හයාදීනවාදී නවමහා විදර්ශනඥාන පරම්පරාධිගත නිර්වාණ මහා සසරට පරිධාවමාන සමස්ත සත්ත්ව මාතඩගයා මහා කරුණාඬිකුශයෙන් හමින වැ, ජාති ජරා හඩිග හඬිගිහඬිග හයානක රාගද්වේෂාමර්ශ මදමාන සාරම්භාදික්ලේශ මකර නිකරාකීර්ණ සංසාර මහාර්ණවාචනීර්ණ ද්වාෂෂටි දෘෂ්ටිජාලාවබද්ධ, සර්වසත්ත්ව සමුද්ධරණානුබද්ධ බුද්ධි ඇති වැ

කායජීවිත නිරපේක්ෂාහිජාත නිර්හරාභ්‍යාහිත සර්වලෝකෙකදීපායමාන දීපඬිකර තථාගත ව්‍යාකරණාහිෂේකයෙන් උදීණක්ලේශමලාපගම කොටැ නිර්මල වැ අනේක මුක්තිමුක්තානුයාත සමායක් සම්බෝධි සම්භාර භාරාලඬිකාරයෙන් සමලඬිකෘත වැ-ශශ්ව-දුපාසායමාන පාරමිතා දුතිකානුනීයමාන ධර්ම රාජ්‍ය ලක්ෂ්මී සඬිගම ගමන මඬිගලයට ආරම්භ කොටැ,

විශේෂණ පද

පාඩමේ සඳහන් පහත දක්වා ඇති පද ගැන ඔබේ අවධානය යොමු කරන්න.

කළු වර දවසකි
දිග හුවක්

මෙහි දවසකි, හුවක් යනු නාම පදයි. මෙම නාම පද විස්තර කිරීම සඳහා කළු වර, දිග යන පද යොදා ගෙන ඇත. කිසියම් පදයක් විස්තර කෙරෙමින් ඊට ඉදිරියෙන් යෙදෙන පද 'විශේෂණ නමින් හැඳින්වේ. ඒ අනුව කළු වර, දිග යන පද විශේෂණ පදයි. පහත සඳහන් පද ද විමසන්න.

උස ළමයා
ලොකු පොත
දිග මේසය

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. විශේෂණ පද සහිතව ලියා ඇති නාම පද පහක් පාඩමෙන් උපුටා ලියන්න. විශේෂණ පදය යටින් ඉරක් අඳින්න.
2. පහත සඳහන් විශේෂණ පද, එක් පදයක් නාම පද දෙකක් සමග වන ආකාරයට යොදා වචන දහයක් සකස් කර ලියන්න.

i. සුදු	ii. කුඩා
iii. උස	iv. සිනිඳු
v. දීර්ඝ	
3. ඉහත අභ්‍යාසයේ දී සකස් කළ විශේෂණ සහිත නාම පද යොදා වාක්‍ය නිර්මාණය කරන්න.